

12.9.2014

TERVEYDENHUOLLON PALVELUVALIKOIMANEUVOSTON KOKOUS

Aika Perjantai 12.9.2014, klo 9.00-15.45.

Paikka Katajanokan kasino, 1 krs., Karimo-sali, Laivastokatu 1, 00160, Helsinki.

Kutsutut

Puheenjohtaja:

Päivi Sillanaukee, kansliapäällikkö, STM (x) klo 12.40

Jäsenet:

Kirsi Varhila, **varapuheenjohtaja**, osastopäällikkö, STM (-)
Tapani Keränen, ylilääkäri, THL (x)
Markus Henriksson, lääkintöneuvos, Valvira (-)
Päivi Koivuranta-Vaara, hallintoylilääkäri, Kuntaliitto (x)
Pekka Koivisto, ylilääkäri, Kela (-)
Eeva Sofia Leinonen, ylilääkäri, Fimea (x)
Kari-Matti Hiltunen, johtajaylilääkäri, Tampereen yliopistollinen sairaala (x)
Vesa Kataja, johtajaylilääkäri, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri (x)
Ulla Keränen, ylilääkäri, Hyvinkään sairaala (x)
Mirva Lohiniva-Kerkelä, julkisoikeuden yliopistonlehtori, Lapin yliopisto (x)
Aino-Liisa Oukka, johtajaylilääkäri, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri (x)
Taina Remes-Lyly, johtava hammaslääkäri, Kirkkonummen terveyskeskus (-)
Pekka Rissanen, terveystaloustieteen professori, Tampereen yliopisto (-)
Samuli Saarni, johtajaylilääkäri, Turun yliopistollinen keskussairaala (x)
Carola Wärnä-Furu, professori, Åbo Akademi (x)

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Päivi Voutilainen, johtaja, STM (-)
Marjukka Mäkelä, tutkimusprofessori, THL (x)
Tarja Holli, johtaja, Valvira (x)
Tuula Kock, asiantuntijalääkäri, Kuntaliitto (-)
Anja Kairisalo, johtaja, STM (x)
Vesa Kiviniemi, tilastotieteilijä, Fimea (x)
Sari Mäkinen, johtava ylilääkäri, Kangasalan sosiaali- ja terveyskeskus (-)
Jorma Penttinen, johtajaylilääkäri, Kuopion yliopistollinen sairaala (-)
Aki Lindén, toimitusjohtaja, HUS (-)
Kari Paaso, johtaja, STM (x) klo 8.30-11.35
Susanna Yli-Luukko, vastuualuejohtaja, Oulun yliopistollinen sairaala (x) klo 8.30-15.30
Risto-Pekka Happonen, suu- ja leukakirurgian professori, Turun yliopisto (x)
Marja Blom, lääketaloustieteen professori, Helsingin yliopisto (x)
Jussi Vahtera, kansanterveystieteen professori, Turun yliopisto (x)
Tuula Hakala, johtava hoitaja, Päijät-Hämeen Sosiaali ja Terveysyhtymä (x)

Pysyvä sihteeri:

Jaana Leipälä, pääsihteeri, STM (x)
Reima Palonen, erityisasiantuntija, STM (x)
Sari Koskinen, erityisasiantuntija, STM (x)
Hang Pham, osastosihteeri, STM (x)

Asiantuntijat

Liisa-Maria Voipio-Pulkki, johtaja, STM (x) klo 8.30–11.35.

MUISTIO

8.30 Aamukahvi

- 9.00–9.10 Avaus
- Jaana Leipälä toimi aamupäivän puheenjohtajana, koska puheenjohtajalle oli tullut este. Jaana Leipälä avasi kokouksen toivottamalla neuvoston jäsenet tervetulleiksi.
- 9.10–9.30 Esittäytyminen
- Käytiin lyhyt esittelykierros.
- 9.30–9.50 Palveluvalikoimaneuvoston valmistelutyö (mm. palvelukorityöryhmä), *johtaja Liisa-Maria Voipio-Pulkki*
- Liisa-Maria Voipio-Pulkki esitteli palveluvalikoimaneuvoston valmistelutyötä: EU:n potilasdirektiiviä, palvelukorityöryhmää ja hallituksen esitystä Suomen lainsäädännön sopeuttamiseksi potilasdirektiivin toimeenpanoon.
- Liisa-Maria viittasi esityksessään Lauri Vuorenkosken artikkeliin ”Miten palveluvalikoima on määritelty muualla?”, (Suomen Lääkärilehden liite 46, 2012). Sovittiin että artikkeli jaetaan pöytäkirjan liitteenä (ks. Liite 1).
Marjukka Mäkelä esitti toiveen, että taustamateriaalit vietäisiin palveluvalikoimaneuvoston omille nettisivuille.
- 9.50–10.00 Neuvoston nimittämisprosessi, *erityisasiantuntija Reima Palonen*
- Reima Palonen esitteli asiaa. Käytiin läpi palveluvalikoimaneuvostoa koskevat säännökset ja neuvoston nimittämisprosessia.
- Jaana Leipälä kertoi, että jäseniä valitessa otettiin huomioon myös jokaisen henkilön erityisasiantuntemus eikä pelkästään taustaorganisaatio.
- 10.00–10.30 Työjärjestys ja palkkiot, *erityisasiantuntija Reima Palonen*
- Reima Palonen esitteli asiaa.
- Esityksessä tuotiin esille, että neuvosto ei tee palveluvalikoimasta sitovia päätöksiä, vaan suosituksia. Käytiin keskustelua palveluvalikoimaneuvoston asiantuntijaverkoston rakentamisesta. Keskusteltiin erityisesti neuvoston asiantuntijoiden pysyvyydestä. Keskustelussa nousi esille myös asiantuntijoiden toimikausi. Ehdotettiin, että toimikauden pituus tulisi määritellä etukäteen. Asiantuntijoiden palkkioista todettiin, että työmäärä ja käytetty aika vaihtelevat huomattavasti käsiteltävästä asiasta riippuen. Ehdotettiin tuntiperusteista palkkiota tiettyyn maksimirajaan saakka.
- Keskustelua käytiin myös asiakirjojen julkisuudesta. Reima Palonen totesi, että lähtökohdin kaikki asiakirjat, jotka tulevat STM:n kirjaamoon ovat julkisia. Asiakirjojen julkisuuteen palataan tarkemmin myöhemmissä kokouksissa.
- Tarja Holi nosti esille, että pääsihteerille pitäisi nimetä virallinen sijainen. Todettiin, että asiaan palataan. STM:ssä selvitetään vielä hallinnollisia asioita tämän osalta.
- Kokouksessa käytiin läpi jäsenten osallistumista neuvoston kokouksiin ja äänestyskäytäntöjä. Keskusteltiin varajäsenten osallistumisesta kokouksiin ja äänestämisestä. Reima Palonen selventää työjärjestykseen näitä koskevia kohtia.

Kokouksessa nostettiin esille sidonnaisuudet, julkisuus ja läpinäkyvyys. Sidonnaisuuksista keskustellaan enemmän seuraavassa 17.10. palaverissa.

Marjukka Mäkelä kertoi, että ICMJE-lomaketta on päivitetty vähän kevyemmäksi ja neuvostollekin paremmin sopivaksi. Sidonnaisuudet voivat koskea myös jäsenten lähiomaisia, esim. puolisoa.

Reima Palonen esitteli myös sihteeristön ehdotusta kokouspalkkioista. Kari Paaso kysyi, maksetaanko palkkio, jos varajäsen osallistuu kokoukseen yhtäaikaaisesti varsinaisen jäsenen kanssa. Todettiin, että palkkio maksetaan, mikäli varajäsen on kutsuttu kokoukseen.

10.50–10.55 Tauko

10.55–11.30 Palveluvalikoiman ja neuvoston säädösperusta, *erityisasiantuntija Reima Palonen*

Reima Palonen kävi läpi säädösperustaa. Kari Paaso nosti esille, että perustusvaliokunta on poistanut neuvoston oikeuden tehdä palveluvalikoimaan sitovia päätöksiä, neuvosto sen sijaan tekee suositusluontoisia normeja. Todettiin kuitenkin, että suosituksille voidaan perustaa merkittäviä päätöksiä terveydenhuollossa ja jos poiketaan suosituksesta, siihen tulisi olla hyvät perustelut.

11.35–12.40 Lounas, Merisalissa

Puheenjohtaja saapui kokoukseen klo 12.40.

12.40–13.15 Palveluvalikoiman määrittelyn periaatteet, *erityisasiantuntija Sari Koskinen, pääsihteeri Jaana Leipälä*

Sari Koskinen aloitti kertomalla palveluvalikoiman määrittelyn periaatteista eri maissa ja Jaana Leipälä jatkoi esittelemällä suomalaisen palveluvalikoiman määrittelyyn kaavailtuja periaatteita.

Keskusteltiin kiireettömän hoidon kriteereistä ja työkyvyn huomioimista niissä. Keskustelua käytiin työssäkävivistä ihmisistä, työterveydenhuollosta ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Keskusteltiin tarpeesta sisällyttää sairauden vakavuus palveluvalikoiman määrittelykriteereihin. Lisäksi keskusteltiin näytön asteesta ja lääkärin autonomiasta. Korostettiin, että potilaan hoitamisen julkisin varoin palveluvalikoimaan kuulumattomalla hoidolla tulisi olla mahdollista vain perustelluista syistä.

13.43–15.30 Neuvoston työskentelyn lähtötilanne: nykyisin sovellettavat lääketieteelliset ja hammaslääketieteelliset käytännöt, *pääsihteeri Jaana Leipälä*

Jaana Leipälä esitteli asiaa.

Käytiin vapaamuotoisesti läpi alla olevia kysymyksiä ja strateginen keskustelu määrittelyn periaatteista.

1. **Neuvostolta linjaus, jolla se tunnustaa/”siunaa” palveluvalikoiman nykyisin käytössä olevat määritelmät työskentelynsä lähtökohdaksi? ”pääsääntöinen”/”toistaiseksi” linjaus, joka ei estäisi neuvostoa perustelluista syistä laatimasta uusia, aikaisemmista määritelmistä poikkeavia suosituksia?**
2. **Palveluvalikoiman määrittelyn periaatteet**
 - **terveysongelman vakavuus/ hoidon tarve mukaan?**
3. **Palveluvalikoiman sitovuuden vahvistaminen jatkossa**

Palveluvalikoimaneuvoston päätösten (suositusten) tulisi valmistelutyön linjausten mukaan perustua määriteltyihin periaatteisiin.

Lisäksi keskusteltiin palveluvalikoiman ns. harmaasta alueesta. Neuvoston käsittelyyn todennäköisesti ehdotetaan juuri harmaan alueen hoitoja. Nostettiin esille potilaan ja kansalaisen näkökulma, miten tuodaan esille esim. potilaan kärsimys ja sen mitattavuus.

Jaana Leipälä kertoi sihteeristön saaneen jo joitakin sidosryhmien yhteydenottoja. Niitä mietitään seuraavassa kokouksessa. Neuvosto päättää mihin aiheisiin se ottaa kantaa ja missä järjestyksessä.

14.10–14.20 Kahvitauko

15.30–15.45 Muut asiat

Jaana Leipälä ehdotti Palveluvalikoimaneuvostolle englanninkielistä nimeä:

Council for Choices in Health Care in Finland=COHERE Finland. Neuvosto ei kommentoinut nimiehdotusta, mutta kommentteja otetaan vastaan vielä seuraavassa kokouksessa.

STM on julkaissut 11.9.2014 tiedotteen palveluvalikoimaneuvoston työn alkamisesta. Tiedote löytyy seuraavalta sivulta: <http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/-/view/1891371>.

15.45–16.00 Seuraavat kokoukset

– 17.10.2014, klo 9.00–15.00.

Paikka: Königstedtin kartano, Solbackantie 8, 01760, Vantaa.

Keskustelua käytiin seuraavan kokouksen asialistasta, seuraavia asioita ehdotettiin:

Mahdollisia jaostoja:

- onkologia – yli 200 eri syöpäsairautta
- ortopedia, Tule-sairaudet/TULES
- psykiatriset hoitolinjaukset
- isot kansanterveydelliset sairaudet, kiireettömän hoidon kriteerit
- potilas-/kansalaisjärjestön näkökulmaa katsova jaosto
- suun terveydenhuolto

Sari Koskinen totesi, että hän on tehnyt eri hoitosuosituksista koostetaulukon. Sovittiin, että taulukko laitetaan liitteeksi pöytäkirjan mukana (ks. Liite 2).

– Todettiin, että seminaari pidetään 19.11.2014, klo 9.00–16.00,

Paikka: BIOMEDICUM 1, Haartmaninkatu 8, 00290, Helsinki.

Jaana Leipälä kertoi, että seminaariin on tulossa alustajia Englannista, Ruotsista ja mahdollisesti Hollannista. Sovittiin, että Suomen tilanteesta alustamaan pyydetään Lääkäriliiton Lauri Vuorekoskea. Todettiin myös, että neuvostonsihteeristö ottaa mielellään vastaan seminaarin ohjelmaan liittyviä kommentteja ja, että sihteeristö on myös mahdollista lähettää etukäteiskysymyksiä, jotka sitten toimitetaan alustajille.

15.45 Kokouksen päätös

LIITTEET

- Liite 1. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen palveluvalikoimaneuvoston asettamispäätös.
 Liite 2. Palvelukorityöryhmän muistio.
 Liite 3. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen laki, 7a ja 78 a §.
 Liite 4. Asetus terveystieteiden tutkimuskeskuksen palveluvalikoimaneuvostosta.
 Liite 5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajat ylittävistä lainsäädännöistä.
 Liite 6. Jäsenten ja asiantuntijoiden palkkiot ja korvaukset
 Liite 7. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen palveluvalikoimaneuvoston työjärjestys
 Liite 8. Suomen Lääkärilehden liite 46, 2012.
 Liite 9. Hoitosuosituksien koostetaulukko.

JAKELU

TIEDOKSI

